

Komunizam nije nikakva demokracija

Narod koji ne uspostavi vlastite kolektivne mnemotehnike ostaje dezorijentiran

Treba otvoreno razgovarati o bolnim ranama, o kulturi sjećanja i uvažavati jedni druge

RAZGOVARALA:
LUCIJANA KOŽUL

*N*aš je sugovornik u ovome broju glasila prof. dr. sc. Dražen Barbarić, dekan Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru. Rođen je 1987. u Mostaru, osnovnu školu i gimnaziju pohađao je na Širokom Brijegu. Preddiplomski i diplomski studij politologije završio je na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, a doktorski studij politologije na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Bavi se područjima političke teorije, geopolitike, mirovnim studijima, kulturom pamćenja i politikama povijesti. Sudjelovao je u svojstvu izlagača na 30-ak znanstvenih konferencija te objavio 20-ak znanstvenih radova. Voditelj je i stručnoga tima u Institutu za društveno-politička istraživanja u Mostaru.

Kultura sjećanja jedno je od područja Vašeg znanstvenog zanimanja. Što kultura sjećanja kao općecivilizacijski doseg XXI. stoljeća obuhvaća?

Ne postoji nijedna zajednica na ovom planetu koja na ovako ili onako nema strukturirano pamćenje, tj. vlastitu prošlost prerađenu u kodificirane oblike koje je moguće reproducirati u sadašnjem trenutku. Drugim riječima, ljudska društva, što ih svakako diferencira od svih ostalih živih bića, imaju mogućnost i potrebu za »kolektivnom

mnemotehnikom«, specifičnim ugrađivanjem ljudi, događaja, artefakata, koncepata u samu srž kolektivnih identiteta. Preko tog pamćenja zajednice se reproduciraju, stoga je kolektivno pamćenje, kako ističe Jan Assmann, svojevrsan DNK svake samosvjesne zajednice. S druge strane, termin »kultura sjećanja« uslijed monstroznih događaja tijekom Drugoga svjetskoga rata zadobio je i normativnu, civilizacijsku odrednicu. Poglavitito korijen vuče iz introspektivne potrebe njemačkoga naroda da se u poratnu razdoblju suoči s nedjelima vlastitih predaka i sunarodnjaka. Koncept se proširio i na sve one režime koji su imali kolaboracionistički teret, a zatim i na sva društva koja su proživjela kolektivne traume građanskih, revolucionarnih, totalitarnih i međuetničkih sukobljavanja. Kultura sjećanja u svojoj je biti potreba za suočavanjem s nedjelima, zločinima i traumama koje su počinjene kako u ime naših vlastitih kolektivnih identiteta tako i nad pripadnicima tih istih identiteta. Za nju je potreban snažan identitet, mnogo hrabrosti, iskren

odnos prema drugima i iznimno strpljenje. Pojednostavljeno, kultura sjećanja moralna je higijena svakoga kolektivnoga identiteta, a posebno onih koji su u svojoj povijesti imali iskustva s totalitarnim režimima.

Kako biste, sukladno važećim rezolucijama i deklaracijama, znanstveno definirali pojam totalitarnoga režima?

Vrlo jednostavno uzmemo li u obzir da se društvo kao struktura sastoji od

Jedan od razloga jugokomunističkog ubojstva franjevac na Širokom Brijegu jest taj da bi mogli zagospodariti hrvatskim narodom, ukrasti mu njegovu slobodu. Potrebno je zbog toga govoriti o svemu tomu i na pravi se način suočiti s našom prošlošću. To je još uvijek teško jer su jugokomunisti zaledili kulturu pamćenja za najmanje 45 godina. Tek Domovinskim ratom počinju se oslobađati zapretane uspomene i zacjeljivati rane.

MEMORIJALNI CENTAR GROBLJE MIRA U IZGRADNJI

mnoštva podcjelina te da svaka od njih obavlja određenu funkciju za cjelinu pa tako i politički sustav kao njezin odsječak čini iznimno bitnu komponentu. Apsolutno ovladavanje cjelokupnom političkom sferom bez ikakve mogućnosti pluralizma, slobodnoga mnijenja i natjecanja među političkim subjektima školski je primjer autokratskih nasuprot demokratskim režimima. Poseban i radikalni oblik autokratskih režima su totalitarizmi. Oni pored klasičnoga ovladavanja cjelokupnom političkom sferom nastoje ovladati i svim ostalim društvenim podsustavima. Svoju revolucionarnu teleologiju nastoje ostvariti svim mogućim sredstvima uključujući najradikalnije oblike nasilja i represije. Krajnji je cilj stvoriti slomljena i ukalupljena čovjeka kao dio amorfne mase nesposobne za slobodu, artikulaciju pluralizma i uopće ikakvo političko djelovanje. Totalitarni režimi žele zagospodariti cjelokupnim životom svakoga pojedinca unutar režima: od ishrane, izgleda, habitualnih navika pa sve do svjetonazora, religijskih i

ideoloških određenja. Totalitarizam je, ukratko, institucionalno lobotomiziranje urođene čovjekove slobode.

Jedan od tih totalitarizama, komunizam ili jugokomunizam, u Drugom je svjetskom ratu i poraću ubio, među ostalima, 66 hercegovačkih franjevaca. Što je on time zapravo učinio?

Prema mojem skromnom analitičkom uvidu riječ je o beskrupuloznom, ali iz perspektive totalitarne svijesti vrlo racionalnom potezu. Pokušat ću pojasniti. Svaki totalitarni režim u nastanku želi ovladati svakim pedljem teritorija nad kojim želi apsolutno vladati. Bilo kakav subjekt koji mu tu tendenciju onemogućuje ili otežava automatizmom je kontrarevolucionarni takmac kojeg se pod svaku cijenu mora eliminirati. Pošto su hercegovački franjevci bili istinski korijen katoličkoga i hrvatskoga identiteta na ovim prostorima, kojima se puk utjecao i koje je smatrao vlastitim vjerskim, kulturološkim, pa i društvenim identitetskim generatorom, teško je komunistički val

mogao zapljusnuti srca i umove tadašnjih hercegovačkih žitelja. To se moglo postići tek njihovim totalnim ovladavanjem i represivnim ukalupljivanjem. Jedini akter koji je u tom razdoblju bio istinskom preprjekom tom procesu bili su upravo franjevci. Slomiti njih značilo je slomiti duh naroda, obezglaviti ga i ostaviti na milost i nemilost revolucionarnim procesima.

Koliko je danas važno govoriti o žrtvama totalitarnih sustava, za nas naročito jugokomunizma koji je pobio na stotine crkvenih osoba i na stotine tisuća vjernoga puka hrvatskoga? Je li to naša zadaća ili golo ispunjavanje povijesne znatizelje?

Jugokomunisti govore o dokinuću buržoaske klase, a zapravo ju samo zamjenjuju bojeći ju svojom crvenom bojom. Primjenjuju sovjetski boljševički režim na prostor nove Jugoslavije. A u njemu nije bilo nikakve demokracije, to je zapravo najgore zlosilje.

Unutar njemačke intelektualne debate o važnosti kritičke kulture pamćenja iskristalizirale su se dvije suprotne teze: jedna tvrdi da noviji naraštaji trebaju odbaciti teret svojih predaka, zakopati traumatična sjećanja i ne osvrtni se na prošlost koja opterećuje budućnost, dok se s druge strane tvrdilo da traumatična iskustva naših predaka, pogotovo ako su u ime našega identiteta činili zločine, mora ostati trajnom opomenom, kamen oko vrata koji novi naraštaji moraju nositi s izrazom dubokoga kajanja da se slične stvari u budućnosti nikada ne ponove. E sada, teret suočavanja s prošlošću novim naraštajima svakako stvara opterećujući element u izgradnji suvremenih društava, ali, ponavljam, bez moralne higijene nema ni zdravih zajednica. Dok god postoji makar i jedno stratište ili žrtva koja nema svoj spokoj, a prouzrokuje bol drugomu, nemamo pravo šutjeti. S komunističkom erom problem je u tome što je zaledila kulturu pamćenja za minimalno 45 godina, a neke elemente do danas drži u ideološkoj sjenci i u strogoj omerti. Taj je režim prouzročio da mnoge obitelji i djeca onih koji su se našli na »pogrješnoj strani« na kraju rata nisu smjele propitivati o zločinima ili iskazivati vlastitu bol. Režim je njihove traume gurnuo u ono što je Ivan Lovrenović briljantno nazvao katakombama uspomena. Tek je početkom devedesetih glas iz tih katakombi počeo dopirati do površine, za neke prekasno, a za neke prerano jer su se suočili s gotovo jednako monolitnim bedemom šutnje i poricanja.

Na prostorima država nastalih raspadom Socijalističke Jugoslavije komunizam se pokušava prikazati demokratskim, a ne totalitarnim sustavom. Kako tumačite tu pojavu?

Treba imati na umu da su mnogi dužnosnici toga vremena, iako vremešni, postali dio demokratskih sustava, svatko u vlastitoj domeni. Također, reminiscencije na komunistički režim svakako su preslika i potvrda teze o

»crvenoj buržoaziji« koja je revolucionarni trenutak iskoristila da bi jednu klasu zamijenila drugom, naravno, u ime komunističkih ideala. Ne treba biti posebno upućen da bi se uočila vrlo jednostavna činjenica da je početno razdoblje uspostave jugoslavenskoga režima apliciranje sovjetskoga boljševičkoga modela na tadašnji prostor bivše Jugoslavije. Prepisan je najokrutniji totalitarni režim koji je određivao duljinu suknji kod djevojaka ili dužinu frizure kod dječaka, u kojem je Mickey Mouse bio proskribiran kao imperijalistički koncept Zapada, u kojem je hercegovački seljak zbog suprotstavljanja kolektivizaciji i oduzimanju imovine mogao bez ikakva procesa završiti u tamnici. To što mnogi komparatisti i povjesničari naknadna razdoblja jugoslavenske državnosti smatraju mnogo otvorenijim ili »mekšim« u odnosu na ostale komunističke režime, slaba je utjeha svima onima koji su prolazili politički montirane procese, koji su zbog vica završavali u tamnici, koji su zbog pismenih radova gubili pravo na školovanje, koji zbog ustaške ili domobranske prošlosti očeva nisu mogli pronaći posao ili, pak, onima koji su zbog otvorena disidentstva završavali u jarcima diljem Europe, raznesenih tijela ili razbijenih lubanja. Koliko se god odmakao od boljševičkoga izvora, jugoslavenski je režim tijekom svoga postojanja bio jednopartijska diktatura s primjesama totalitarnih elementa koji su takav režim i održavale na životu.

Prije tridesetak godina jednostavnim igrom riječi komunizam je preoblikovan u antifašizam, a pojam Hitlerova nacionalsocijalizma jednostavno je ispario iz javnoga prostora. Što bi se dogodilo kad bi nekomu palo na um fašizam preoblikovati u antikomunizam?

Upravo je to padalo na um nekim povjesničarima. Poznati se *Historikerstreit* vodio upravo oko takve debate i revizionističkih konceptualizacija. Bez obzira na to, treba biti pošten i reći da je

u strogo mehaničkom smislu sovjetski režim zaista bio antifašistički. Problem s takvom interpretacijom je u redukciji povijesti na njezin geostrateški i utilitarni dio. Mnogi okrutni režimi, pa i ratni sukobi, legitimirani su u ime viših ideala koji poništavaju moralnu dezorijentiranost ili zločinačke metode. Tu dolazimo do problema komunističkoga antifašizma, on svu svoju okrutnu narav i masovne zločine gura pod tepih apriorne legitimizacije antifašizma, a to što se služio potpuno istim metodom, to što je bio podjednako krvav i monstrozno postaje nebitno. Sjetimo se samo nemilih događaja oko sv. mise za žrtve Križnoga puta u svibnju 2020. u Sarajevu kada se upravo pod egidom antifašizma poništavala svaka humanizacija nesretnih ljudi koji su skončali na Križnome putu. Čak se tražila i autosuspenzija dušobrižništva nad njima i potpuni religijski zaborav. Njih se trebalo pretvoriti u aveti, ljude nedostojne onostranoga, čije duše trebaju ostati vječno proklete činjenicom da su pripadale poraženoj vojsci. Ne samo to, njihovo prokletstvo treba prijeći i na njihove nasljednike, koji ih se ne smiju sjećati osim kao fašista i kvislinga nedostojnih kršćanskoga milosrđa ili pak kolektivnoga pamćenja. Antifašizam je na ovim prostorima postao ideološka toljaga i etiketa za trajnu dehumanizaciju. Čisto dvojim da je to bio izvorni naum njegovih tvoraca i iskrenih antifašista u Zapadnoj Europi.

Projekt Memorijalni centar Groblje mira, utemeljen na kulturi sjećanja, često se u određenim medijima pokušava kompromitirati, kao i projekt Muzeja HVO-a koji bi se trebao graditi unutar vojarne Heliudrom gdje je smješten i kampus Sveučilišta. Do kada će hrvatskom narodu u BiH drugi pokušavati osporiti pravo na vlastitu samobitnost i institucije?

Narod koji ne uspostavi vlastite kolektivne mnemotehnikе ostaje dezorijentiran, sveden na pretpolitičku zajednicu, koja je vrijedna tek etnoloških

proučavanja njihovih običaja i kulturološke baštine. Takvi se narodi svode na »folklorne« društva, lak plijen asimilaciji većih naroda ili kulturološke privjeske lažnih multikulturalizama dominantnih nacija. Narod čije je kolektivno sjećanje ipak preživjelo i opstalo u tamnim katakombama uspomena ne smije dopustiti daljnje potiskivanje svojih sjećanja u neke nove pripremljene katakombe. Hrvati se nisu oporavili od strahota Drugoga svjetskoga rata, nisu se stigli pokajati za žrtve drugih koje su počinjene u ime hrvatskoga naroda, a kamoli preboljeti vlastite. Na sve to dolazi trauma Domovinskoga rata koja ostaje trajna rana na tijelu bosanskohercegovačko-

Osim što je »obnavljao i izgrađivao« duše, fra Dane je djelovao i na polju obnove i podizanja novih crkvenih građevina. Nije to išlo lako. Jugokomunistička vlast pravila je poteškoće gdje je god mogla.

ga društva. Kolikogod to bilo teško prihvatiti, dopustiti svakoj od triju ratnih zajednica, danas samosvjesne i ravnopravne nacije, oplakivanje vlastitih žrtva, pokajanje za bol nanesenu drugima, ali i ponos koji se upisuju u DNK svake zajednice, jedini je put kulture sjećanja koja će dugotrajno biti održiva u BiH. Nevjerojatna je činjenica da je upravo kći ratnoga zločinca Radovana Karadžića savršeno sažela tu matricu prilikom uklanjanja spomen ploče s imenom njezina oca sa studentskoga doma u Palama. Tim je povodom istaknula da ako tamo ne može stajati iz ponosa, onda ne treba nikako! Ta gotovo Kantovska maksima jedini je put, stoga pitanje ponosa mora ostati u domeni svakoga naroda, ali bez ikakvih pretenzija da se time dodatno viktimizira ili omalovažava bilo tko drugi. Groblje mira i Muzej HVO-a moraju stajati i isijavati kolektivni ponos. Drugim riječima, moraju postati i ostati

trajne figure i toposi kulture sjećanja hrvatskoga naroda.

Tijekom rata u BiH ubijeno je 8.380 Hrvata, a sa svojih ognjišta protjerano ili izbjeglo 312.000 Hrvata. S područja pod nadzorom Bošnjaka u BiH protjerano je ili izbjeglo 170.000 Hrvata dok su s prostora današnje Republike Srpske protjerane ili izbjegle 142.000 Hrvata. Unatoč ovakvim brojkama u dijelu javnosti, pogotovo one sarajevske, pokušavaju se zataškati ovi zločini te nametnuti matrica o hrvatskoj strani kao strani udruženog zločinačkog pothvata, pa čak i fašističkoj. Kako stiči do suživota i dogovora o samoodrživoj BiH u ovim i ovakvim okolnostima?

Prilikom imenovanja vlade Kantona Sarajevo jedan od imenovanih ravnatelja bio je osuđeni ratni zločinac za kojega je poznati sarajevski redatelj, u svojstvu korifeja građanske scene, istaknuo da on nije »ratni zločinac, već ratni ubica«. Zanimljivo da je taj isti redatelj prilikom spomenute sv. mise u Sarajevu izjavio da je ponosan na svoje sugrađane i prosvjede tijekom održavanja mise jer time dokazuju da je »antifašizam ugrađen u DNK Sarajlija«. Postavlja se pitanje kako taj isti DNK ne poduzima ništa da bi se promijenile ulice u Sarajevu koje nose imena istaknutih ustaških i fašističkih dužnosnika i kolaboracionista. Ne smeta mu što čak i djeca pohađaju školu nazvanu po Mustafi Busuladžiću. Njegov kolega po »građanskom boju« Reuf Bajrović iznosi skandaloznu tezu da žrtve nisu jednake i da imaju nacionalnost: »Nisu isto Ahmići i Trusina. Možete se lagati da jesu, ali nisu. Ahmići su dio UZP-a, Trusina je zločin koji nije dio državne politike«. Uzeo sam za primjer dva uglednika sarajevske »građanističke scene«, a ne opskurne tipove koji svojim trovanjem u komentarima čitanih portala stvaraju samo dodatne razdaljine između naših identiteta. Umjesto da ih kultura sjećanja i oni koji zaista

u nju vjeruju prekore ili odbace kao relevantne sugovornike, oni su rado viđeni gosti mnogih medijskih kuća. Svatko onaj tko se zalaže za dijalog i pomirenje ili ne zna mnogo o ovoj temi i procesima od kojih se sastoji ili je zlonamjerman. O čemu je riječ? Mi u ovom trenutku nismo došli na razinu da uopće možemo otvoreno razgovarati o bolnim ranama, o kulturi sjećanja i uvažavati jedni druge. Nama trebaju tri duboka i mukotrpna interna monologa, svaki se narod mora duboko zagledati u vlastiti obraz i raščistiti sam sa sobom. Tek tada dijalog dolazi u obzir. Dok se god Hrvatima niječe pravo komemoriranja svojih žrtava, umanjuje njihova važnost te prenaglašavaju zločini hrvatske strane kroz difamaciju zlonamjernim etiketama UZP-a i počesto fašizma, to je dovoljan dokaz da nema ni mrve želje za suživotom i razumijevanjem pozicije drugoga.

Zbog nezadovoljstva pojedinih političkih predstavnika političkim rješenjima česta ključna tema u BiH je politička kriza. Vidite li uopće mogućnost izlaska iz takvih kriza i transformaciju BiH u samoodrživu državu po mjeri konstitutivnih naroda i svih ostalih?

Često ističem da je problem BiH dvorazinski. S jedne strane postoji stvaran institucionalni problem u vidu izbornoga zakonodavstva koje je narušilo temeljne postavke zajedničke države dovodeći u marginaliziran položaj najmalobrojniji narod želeći ga eliminirati kao politički subjekt te svesti na onu zloguku razinu folklornoga društva. Supstrat toga problema je politička volja većinske nacije koja se mora odreći megalomanskih ideja o stvaranju unitarne nacionalne države i prihvatiti ravnopravnost Hrvata u Federaciji. Postoje modeli za elegantno rješenje svih problema uključujući presude Ustavnoga suda kao i Europskoga suda za ljudska prava. Podvala da se na

štetu konstitutivnosti Hrvata narušavaju »individualna građanska prava« ili pak prava nacionalnih manjina vrlo je maliciozna jer dokle god postoji makar ijedan pojedinac kojeg politički sustav priječi u svojim pravima, nema sreće ni za koga, uključujući Hrvate. Lakmus papir takva političkoga licemjerja oni su prostori na kojima vladaju tzv. probosanske snage. Postavlja se pitanje kako u tim skupštinama, vladama i poduzećima nema istinskih predstavnika Židova, Roma i drugih manjina, tamo nema »UZP-ovskih Hrvata« koji bi sva prava prigrabili sebi. Međutim, čak i da postoji politička volja i da se donese kompromisni izborni zakon koji će uvažiti sve relevantne političke pozicije, ostaje ono trajno i strukturno pitanje što s kolektivnim pamćenjima, što s DNK strukturama naših identiteta koje se međusobno isključuju. Nema toga izbornoga zakona koji ovaj problem može riješiti. Bit će potrebno mnogo više vremena, truda, dobre volje i empatije da bismo se pomaknuli s mrtve točke.

Na koncu, i ove ćete godine aktivno sudjelovati na Znanstvenom simpoziju »Stopama pobijenih«. Možete li za naše čitatelje ekskluzivno otkriti što će biti Vaša tema?

Potaknut već spomenutim svibanjskim prosvjedima ispred sarajevske prvostolnice pokušao sam konceptualno usporediti dvije varijante antifašizma: zapadnoeuropsku i komunističku unutar sovjetskoga lagerskog i bivše Jugoslavije. One su zapravo dijametralno suprotne, prva je heterogena i pluralna te s »rokom trajanja«. Ona odumire kako nestaje fašistička prijetnja te se ugrađuje u postojeće demokratske institucije i kolektivno pamćenje bez potrebe da stalno proziva, prijeti, divinizira prošlo vrijeme i neprestano traži potencijalne fašiste koji će kad tad opet započeti svoje djelovanje. Potonje radi upravo antifašizam istočne varijacije, pogotovo na ovim prostorima. Stalno je budan, sveprisutan, apriorno

ČERK U MOSTARU, MJESTO GDJE SU JUGOKOMUNISTI UBILI I BACILI U NERETVU SEDAM HERCEGOVAČKIH FRANJEVACA

moralno ispravan i u neprestanoj potrazi za skrivenim fašistima. Njemu treba »mimetički fašizam« kako kroz učitavanje svima onima koji se ne slažu sa sadašnjim stanjem ili budućom vizijom kakvu nose »samoproglašeni antifašisti« ili kroz stalnu reminiscenciju svima onima čiji su predci bili na »pogrješnoj« strani povijesti. U svibanjskim prosvjedima on je zadio grotesknu formu, reduciran je na etničku dimenziju koja briše sve ono iz povijesti što je nepoćudno ili što se ne uklapa u dominantni narativ većinske nacije te pripisuje sebi sve ono što se smatra pozitivnim i povijesno

opravdanim, makar uopće ne bilo utemeljeno u povijesnim činjenicama. Takav »antifašizam dopola«, kakvim ga je nazvao Miljenko Jergović, služi jedino nacionalističkoj borbi većinskoga naroda za ideološku hegemoniju, ponižavanje i etiketiranje Hrvata kao fašističkih sljedbenika te njihovu daljnju desubjektivizaciju. Paradoksalno je da je upravo Karl Marx bio u pravu kada je istaknuo da se povijest ponavlja »jednom kao tragedija, a drugi put kao farsa!« Bosanskohercegovački antifašisti savršeno dokazuju njegovu tezu. O svemu tome govorit ću na spomenutom znanstvenom simpoziju. ✍

IZ LJETOPISA	4
STRATIŠTA	28
POBIJENI	32
GLAS O MUČENIŠTVU	33
NATJEČAJ	34
RAZGOVOR	39

STOPAMA POBIJENIH

glasilo Vicepostulature postupka mučeništva
»Fra Leo Petrović i 65 subrača«, XVI., 2 (31),
Široki Brijeg, srpanj – prosinac, 2023.
Broj zaključen 31. lipnja 2023.

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
fra Miljenko Stojić, vicepostulator

LEKTURA I KOREKTURA:
Zdenka Leženić

ADRESA:
Kard. Stepinca 14, 88220 Široki Brijeg
Avenija G. Šuška 2, 10040 Zagreb

VEZA:
tel.: +387 39 700-325
faks: +387 39 702-936
e-pošta: mostar@pobijeni.info
internet: www.pobijeni.info

GRAFIČKI PRIJELOM I TISAK:
FRAM-ZIRAL, Mostar

GLASILO IZLAZI POLUGODIŠNJE:
siječanj i srpanj

Stare brojeve, osim ovoga posljednjeg, možete u pdf
obliku preuzeti sa stranica portala pobijeni.info u
poglavljju Izdavaštvo.

CIJENA POJEDINOG PRIMJERKA:
3 KM; 1,5 EUR

GODIŠNJA PRETPLATA (S POŠTARINOM):
BiH 8 KM; HR i EU 9 EUR; CH 9 CHF; SAD 14 USD;
Canada 14 CAD

SLANJE PRETPLATE, DOBROVOLJNIH PRILOGA...:
a) poštanskom uputnicom
b) UniCredit Bank d.d. Mostar; Korisnik: Hercegovačka
franjevačka provincija; Svrha: prilog Vicepostulaturi
tekući račun: 3381602276649744
devizni račun:
IBAN: BA393381604876650839
SWIFT: UNCRBA22

ISSN: 1840-3808

FRA MILJENKO STOJIĆ

Dragi čitatelji!

U vremenima u kojima jesmo ponovno na ovim stranicama razmatramo povijest žrtvoslovlja Hercegovačke franjevačke provincije, ali i vjernoga hrvatskoga puka Božjega. Zajedno su umirali pa neka zajedno žive u našim sjećanjima i molitvama.

Nisu ta vremena bila laka. Bezbožni jugo-komunistički sustav, zajedno s onima koji su pristajali uz njega, proveo je genocid nad hrvatskim narodom. Ubijani su ne samo njegovi duhovni predvodnici nego i svi oni koji su se izjašnjavali domoljubima i vjernicima. Stoga je s pravom Europski parlament komunizam svrstao među tri suvremena totalitarizma.

Zbog nesklonih povijesnih okolnosti nismo još dovoljno razvili u svojoj sredini kulturu žrtvoslovlja i domoljublja. Znamo to i dalje držati samo nekom svojom obiteljskom tajnom i tko se tu ima što miješati. Zaboravljamo pritom da nas Bog nije stvorio samo kao pojedince, nego i kao zajednicu. Svi naši ubijeni, svi naši mučenici pripadaju i obitelji i široj narodnoj zajednici. Oni su zapravo u temelju našega i zajedničkoga postojanja. Ukazuju nam na ono bitno u životu, na pravu pripadnost, na vrijednosti za koje se isplati dati svoj jedini život koji imamo. I nema ništa zazorno u tome da ih se javno sjećamo i da javno iskazujemo počast hrvatskoj zastavi vješajući ju u pravo vrijeme na svoj dom i u svojoj sredini.

Zbog toga što se iscrpio istražni rad, Vicepostulatura postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subrača« u posljednje vrijeme sve više sudjeluje u obilježavanju ubojstva i mučeništva u našim župama i u našim mjestima. Nije riječ samo o Drugom svjetskom ratu i poraću. Ginuli su naši i mučeni i u ratovima, i u bunama, i u vremenu zlosilja. Treba se za sve njih moliti i odati im počast. Počinje već bivati uobičajeno da se to čini u jednom od dana trodnevice zaštitniku dotične župe. Tom prigodom izmoli se i molitva za odrješenje grijeha tih žrtava. Jednostavno, oni su naši, mi smo njihovi!

Od ovoga broja izlazimo s nešto smanjenim brojem stranica. Građe imamo, troškovi se povećali pa je najbolje tako.

Ma gdje da ste, lijep vam pozdrav s našega Briga.

Mir vam i dobro!

Dekret pape Urbana VIII.

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vat. sabora izjavljujemo da ne želimo preteći sud Crkve kome se potpuno podvrgavamo. Riječi »mučenik«, »mučeništvo«, »čudes« i slično imaju u ovom glasilu samo vrijednost ljudskog svjedočenja.

»Prema odredbama vrhovnog svećenika Urbana VIII., zabranjeno je da sluga Božji, bez prethodnog dopuštenja Svete Stolice, bude predmetom javnoga crkvenog štovanja. Te odredbe nipošto ne priječe privatnu pobožnost sluzi Božjem, niti spontano širenje njegova glasa svetosti ili mučeništva i znakova. (čl. 117, § 1. i 2.)

Ako nije pronađeno nepropisno štovanje, biskup ili njegov ovlaštenik pristupa sastavljanju izjave o neiskazivanju štovanja, tj. izjave kojom se potvrđuje da se odluke Urbana VIII. poštuju. (čl. 119, § 1.)«

Iz Upute Majka Svetaca